

UNIVERSITATEA CLERMONT-AUVERGNE

Școala Doctorală de Științe Economice, Juridice, Politice și de Management
Laboratoire d'Économie d'Orléans - Université Clermont-Auvergne (LÉO-UCA)

**UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI**

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA

Școala Doctorală de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor
Domeniul Economie

O Evaluare Empirică a Creșterii Economice și a Inegalității Veniturilor. Cazul Țărilor Emergente și Dezvoltate din Europa

Teză de doctorat în cotutelă internațională prezentată și susținută public pentru
obținerea titlului de Doctor în Științe Economice

Coordonatori științifici

Prof. univ. dr. habil. Monica-Ioana SILAGHI

Prof. univ. dr. Alexandru MINEA

Doctorand

Teodora-Mădălina POP

Cluj-Napoca

2025

CUPRINS

INTRODUCERE

ARTICOL 1: Creșterea Economică și Inegalitatea Veniturilor: Provocarea în Țările UE Fost-Comuniste

I. Introducere

II. Revizuirea literaturii de specialitate

III. Date

3.1 Descrierea și sursa datelor

3.2 Proprietățile datelor

3.2.1 Dependență transversală, eterogenitate și corelație în serie

3.2.2 Staționaritate și cointegrare

IV. Metodologie

V. Rezultate

5.1. Analiză la nivel agregat

5.2. Măsuri de robustețe

5.2.1 Variabile de control adiționale

5.2.2 Variabilă de tip „dummy” pentru perioadele de criză

5.2.3 Măsuri alternative de inegalitate a veniturilor

VI. Analiză la nivel de țară a relației PIB-Gini

6.1 Context Istoric și Traectorii de Dezvoltare

VII. Analiză de cauzalitate de tip panel

7.1 Cauzalitate pe termen lung

7.2 Cauzalitate pe termen scurt

VIII. Concluzii și Implicații de Politică Economică

Referințe

Anexe

ARTICOL 2: Viitorul Inegalității Veniturilor în Uniunea Europeană: Contează Creșterea Economică și Sărăcia?

I. Introducere

II. Revizuirea literaturii de specialitate

III. Date

3.1. Prezentarea generală a datelor

IV. Metodologie

V. Rezultate

5.1 Proprietăți preliminare ale datelor

5.2 Identificarea modelului SVAR

5.3 Estimarea modelului

5.4 Măsuri de robustețe

5.4.1 Ordonare alternativă

5.4.2 Schimbarea măsurii inegalității: Indicele Theil, Indicatorul Top 1%

5.4.3 Schimbarea măsurii sărăciei: Indicatori absoluți și relativi

5.4.4 Factori de control adiționali legați de Triunghiul Sărăcie-Creștere-Inegalitate

VI. Discuție suplimentară

6.1 Împărțirea eșantionului în funcție de poziția geografică

6.1.1 Europa de Vest

6.1.2 Europa de Est

6.2 Împărțirea eșantionului în funcție de politica monetară adoptată

6.2.1 Zona Euro

6.2.2 Zona Euro cu rata dobânzii ca indicator principal

6.2.3 Zona Non-Euro

VII. Concluzii și Implicații de Politică Economică

Referințe

Anexe

ARTICOL 3: Noi Dovezi Privind Legătura Dintre Inegalitate, Dezvoltare Financiară și Creștere Economică în România: O Abordare Cointegrativă

I. Introducere

II. Context teoretic

III. Metodologie și Date

3.1 Procedura de estimare ARDL

3.2 Date

IV. Rezultate

4.1 Teste de stabilitate postestimare

4.2 Măsuri de robustețe

V. Concluzii și Recomandări de Politică Economică

Referințe

Anexe

CONCLUZII GENERALE

Referințe

Abstract

Teza de doctorat intitulată „*O Evaluare Empirică a Creșterii Economice și a Inegalității Veniturilor. Cazul Țărilor Emergente și Dezvoltate din Europa*” explorează relația complexă dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor în Europa, concentrându-se pe contrastele dintre fostele state comuniste și cele necomuniste. Prin studierea unei game variate de factori socioeconomiici și instituționali, precum educația, comerțul exterior, sărăcia și nivelul de dezvoltare financiară, cercetarea prezintă trei studii empirice care oferă noi perspective asupra acestui subiect intens dezbătut în literatura de specialitate.

Primul articol de cercetare analizează legătura dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor în Europa Centrală și de Est. Concluziile sugerează că, pe termen lung, creșterea economică contribuie la reducerea inegalității, fiind susținută de factori precum capitalul uman și comerțul exterior. Cu toate acestea, dinamica pe termen scurt variază: unele țări prezintă modele în formă de U-inversat, în timp ce altele indică relații liniare nesemnificative. Aceste rezultate subliniază importanța unor politici regionale adaptate pentru a răspunde provocărilor specifice post-tranziției.

Al doilea articol investighează „Triunghiul Sărăcie-Creștere Economică-Inegalitate” în 26 de țări din Uniunea Europeană (UE), relevând disparități regionale semnificative, contrar unei tendințe globale de scădere a inegalității. Șocurile pozitive asupra PIB-ului și inegalității duc la extinderea decalajelor de venituri în timp. În Zona Euro, politicile monetare favorizează disproporționat gospodăriile mai bogate, în timp ce instrumentele redistributive au un impact mai redus în țările non-Euro. Aceste observații indică necesitatea unor strategii fiscale personalizate care să abordeze vulnerabilitățile regionale, în special în rândul indivizilor cu venituri reduse.

Al treilea articol studiază influența nivelului de dezvoltare financiară asupra inegalității veniturilor și creșterii economice în România. Această analiză arată că expansiunea financiară tinde să adâncească disparitățile de venituri, liberalizarea piețelor financiare având un efect mai pronunțat asupra creșterii inegalității decât comportamentul instituțiilor financiare. Inflația intensifică acest efect, sugerând necesitatea unor măsuri pentru stabilizarea

piețelor financiare și controlul inflației care să diminueze impactul negativ asupra gospodăriilor vulnerabile.

Recomandările generale ale tezei includ stimularea ratei de creștere a PIB-ului, îmbunătățirea calității instituțiilor și creșterea gradului de educație financiară a populației, abordând în același timp sărăcia și inflația.

Cuvinte cheie: inegalitatea veniturilor, creștere economică, triunghiul sărăciei, dezvoltare financiară, Europa, paneluri dinamice eterogene

Introducere

Creșterea economică și inegalitatea veniturilor reprezintă subiecte centrale ale dezbaterilor macroeconomice, având implicații semnificative asupra formulării politicilor economice și asupra bunăstării sociale. Literatura de specialitate evidențiază o relație complexă și adesea neliniară între aceste două variabile, ilustrată de ipoteze clasice precum curba în formă de U-inversat a lui Kuznets (1955) și modelul de economisire al lui Kaldor (1956). Potrivit lui Kuznets, inegalitatea veniturilor tinde să crească în primele etape ale dezvoltării economice, pe măsură ce forța de muncă migrează din sectorul agricol către industrie, dar scade ulterior, odată cu maturizarea economiei. În schimb, Kaldor susține că economiile realizate de persoanele cu venituri ridicate pot stimula investițiile și, implicit, creșterea economică.

De-a lungul timpului, tendințele globale privind nivelul de inegalitate au variat, fiind influențate de politici economice, globalizare și schimbări tehnologice. Mai precis, ultimii ani au evidențiat un interes sporit pentru înțelegerea legăturii dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor, pe fondul preocupărilor tot mai mari legate de implicațiile sociale, economice și politice ale amplificării decalajelor de venituri. Diverse crize globale și regionale au accentuat aceste disparități, făcând ca această problemă să devină critică pentru înregistrarea unei creșteri economice sustenabile.

În acest context, **Europa** oferă un cadru unic pentru studierea acestei relații, având în vedere diversitatea sa socio-economică, integrarea regională și tranzițiile istorice de la sisteme centralizat planificate la economii de piață. Ca urmare a argumentelor menționate anterior, se conturează câteva întrebări de cercetare esențiale: Care este relația dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor în Europa? Se aplică Curba Kuznets în acest context? Și care sunt canalele de transmisie care modelează această legătură?

Deși numeroase studii au analizat relația inegalitate-creștere economică, rezultatele rămân, în mare parte, contradictorii și neconcludente, în special în contextul țărilor europene. Motivată de tendințele în creștere ale inegalității regionale și de comportamentele eterogene ale

statelor membre, această teză își propune să exploreze această relație abordând **trei întrebări de cercetare specifice**:

1. Cum influențează creșterea economică inegalitatea veniturilor în Europa Centrală și de Est? Este validă Curba Kuznets în acest cadru?
2. Ce rol joacă sărăcia în legătura dintre inegalitate și creștere economică în statele UE?
3. Cum influențează dezvoltarea financiară inegalitatea veniturilor și creșterea economică în România?

Ca și **obiective**, teză de față își propune să investigheze, prin trei lucrări originale, modul în care creșterea economică influențează inegalitatea veniturilor, mai întâi într-un model de bază și ulterior în diverse specificații, integrând diferiți determinanți socio-economici ca mecanisme de transmisie.

Primul articolul intitulat „Creșterea Economică și Inegalitatea Veniturilor: Provocarea în Țările UE Fost-Comuniste”, abordează prima întrebare de cercetare, explorând relația dintre creștere economică și inegalitate în contextul Europei Centrale și de Est (ECE). Acest studiu își propune să analizeze particularitățile economiilor europene de tranziție, având în vedere contextul istoric comun și traiectoriile diferite de dezvoltare. În plus, se testează validitatea ipotezei în formă de U-inversat a lui Kuznets pentru țările emergente și se evaluează rolurile capitalului uman și ale comerțului internațional ca potențiale canale de transmisie.

Al doilea articol intitulat „Viitorul Inegalității Veniturilor în Uniunea Europeană: Contează Creșterea Economică și Sărăcia?”, investighează următoarea întrebare de cercetare prin studierea interdependenței dintre sărăcie, inegalitate și creștere economică, adesea denumită „Triunghiul Sărăciei”, în statele membre ale UE. Această cercetare explorează variațiile regionale, cum ar fi diferențele dintre Europa de Vest și Europa de Est sau dintre țările din Zona Euro și cele non-Euro, și studiază impactul educației, al dinamicii pieței muncii, respectiv a politicilor redistributive și monetare asupra acestei interacțiuni.

Al treilea articol intitulat „**Noi Dovezi Privind Legătura Dintre Inegalitate, Dezvoltare Financiară și Creștere Economică în România: O Abordare Cointegrativă**”, analizează relația dintre inegalitate, dezvoltare financiară și creștere economică în România, o economie fost-comunistă, pentru a răspunde ultimei întrebări de cercetare. Studiul examinează impactul expansiunii financiare asupra inegalității veniturilor, evaluând dacă există un echilibru pe termen lung între aceste variabile. De asemenea, se analizează modul în care decilele inferioare ale distribuției veniturilor răspund la o creștere a nivelului de dezvoltare financiară, luând în considerare rolul inflației în modelarea relației principale.

Contribuția și originalitatea acestei cercetări constau în oferirea unei analize cuprinzătoare a interacțiunilor dintre inegalitate și creștere economică în Europa, contextualizată în cadrul particularităților socio-economice ale regiunii și al unor evenimente macroeconomice cheie (de exemplu, tranziția de la comunism, aderarea la UE, criza financiară globală, criza Zonei Euro, pandemia COVID-19). Complementând dezbaterea privind necesitatea politicilor macroeconomice pentru abordarea inegalității veniturilor, această teză subliniază importanța strategiilor de creștere economică sustenabilă. Rezultatele agregate ale acestei lucrări sunt așteptate să ofere informații actualizate și recomandări pentru factorii de decizie politică, contribuind la eforturile Uniunii Europene de a promova convergența economică și incluziunea socială.

În ceea ce privește **datele și metodologia abordată**, sunt colectate date din perioada 1990-2021, provenind din surse precum bazele de date ale Băncii Mondiale, Eurostat, World Inequality Database și Fondul Monetar Internațional (FMI). Metodologiile de cercetare adoptate includ **analiza datelor de tip panel** pentru a surprinde dinamica pe termen scurt și lung a economiilor ECE (*Articolul 1*), investigarea relațiilor cauzale și a funcțiilor impuls-răspuns pentru țările UE (*Articolul 2*), precum și **analiza seriilor de timp** pentru a examina cointegrarea și modificările pe termen scurt în România (*Articolul 3*). Aceste abordări iau în considerare eterogenitatea, nestăționaritatea și dependența transversală pentru a asigura robustețea rezultatelor.

Teza de doctorat este compusă din **trei articole originale** organizate ca manuscrise independente, care studiază legătura dintre creșterea economică și inegalitatea veniturilor din perspective distincte.

SINTEZA PRIMULUI ARTICOL „CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI INEGALITATEA VENITURILOR: PROVOCAREA ÎN ȚĂRILE UE FOST-COMUNISTE”

Primul articol de cercetare revizuieste relația creștere economică-inegalitate în 11 țări din ECE între 1994 și 2020, utilizând estimatorul Pooled Mean Group (PMG) al lui Pesaran, Shin și Smith (1999). Prin dezvoltarea unui model polinomial de gradul II, studiul testează validitatea Curbei Kuznets pentru acest eșantion și evaluează influența capitalului uman și a comerțului exterior asupra inegalității. Principalele rezultate obținute descriu o relație monoton descrescătoare între creșterea economică și inegalitatea veniturilor pe termen lung, însă cu variații considerabile pe termen scurt, în funcție de caracteristicile statelor. Capitalul uman și deschiderea comercială sunt semnificative în reducerea disparităților, în timp ce factori specifici fiecărei economii naționale, precum controlul corupției și calitatea instituțiilor, contribuie, de asemenea, la acest efect. Totodată, această analiză evidențiază provocările post-tranziție cu care se confruntă țările ECE, subliniind convergența lor treptată cu standardele Europei de Vest. Cu toate acestea, decalajele persistente între venituri necesită intervenții de politică economică adecvate. În acest sens, recomandările oferite pun accent pe îmbunătățirea nivelului de educație al populației, dezvoltarea colaborărilor comerciale externe și adoptarea unor strategii de politică economică personalizate pentru a diminua eterogenitatea existentă între state.

SINTEZA ARTICOLULUI 2 „VIITORUL INEGALITĂȚII VENITURILOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ: CONTEAZĂ CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI SĂRĂCIA?”

Al doilea articol evaluează „Triunghiul Sărăcie-Creștere-Inegalitate” în 26 de țări membre UE în perioada 2000-2019, utilizând o abordare panel GMM-Vectori Autoregresivi. Studiul subliniază modul în care disparitățile regionale modelează această conexiune, evidențiind

dinamici distincte între Europa de Vest și Europa de Est, precum și între țările din Zona Euro și cele din afara acesteia. Rezultatele agregate arată că șocurile pozitive asupra PIB-ului și sărăciei adâncesc inegalitatea veniturilor, mai ales în regiunile vestice mai bogate. În plus, analiza pune în evidență impactul diferitelor praguri de sărăcie absolută și relativă asupra comportamentului inegalității pe termen lung, insistând asupra necesității unor strategii de atenuare a sărăciei în Europa. Factori precum investițiile în capitalul uman și ocuparea forței de muncă nu par să joace un rol semnificativ în reducerea inegalității, contrar ipotezei propuse, în timp ce strategiile monetare și redistributive prezintă variații în ceea ce privește gradul de eficiență între membrii Zonei Euro și cei non-Euro.

SINTEZA ARTICOLULUI 3 „NOI DOVEZI PRIVIND LEGĂTURA DINTRE INEGALITATE, DEZVOLTARE FINANCIARĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ ÎN ROMÂNIA. O ABORDARE COINTEGRATIVĂ”

Concentrându-se pe România, al treilea articol investighează existența unei relații pe termen lung între dezvoltarea financiară, creșterea economică și inegalitatea veniturilor între 1990 și 2021. Utilizând metoda ARDL dezvoltată de Pesaran (2001), studiul examinează modalitatea în care expansiunea financiară și inflația afectează disproporționat gospodăriile cu venituri reduse, amplificând disparitățile de venituri. Deși creșterea economică nu are o influență directă asupra inegalității la nivel agregat, ineficiențele sectorului financiar și presiunile inflaționiste apar ca factori cheie în acest cadru. De asemenea, această lucrare oferă o analiză detaliată a instituțiilor și piețelor financiare, subliniind profunzimea, eficiența și accesibilitatea acestora, folosind cel mai recent indicator financiar al FMI (Sviryzdenka, 2016), respectiv Indicele Dezvoltării Financiare. Dintr-o perspectivă de politică economică, recomandările includ stabilizarea volatilității piețelor financiare, îmbunătățirea accesului la credite și controlul inflației (ca un obiectiv complementar) în vederea reducerii decalajelor de venituri între indivizi.

CONCLUZII ȘI DIRECȚII VIITOARE DE CERCETARE

Pentru a sintetiza, această teză de doctorat abordează cazul specific al statelor membre UE, analizate în perioada 1990-2021, colectând și utilizând date din surse variate. Deși obiectivul principal al cercetării reprezintă studierea relației dintre inegalitatea veniturilor și creșterea economică, lucrarea ia în considerare și influența unor factori determinanți, cum ar fi capitalul uman, sărăcia, comerțul exterior și politicile de stabilizare. Concluziile generale subliniază eterogenități regionale importante și susțin intervențiile țintite pentru stimularea unei creșteri economice durabile și a unei distribuiri echitabile a veniturilor.

Cu toate acestea, studiul prezintă câteva **limitări** care trebuie recunoscute. Acestea privesc indicatorii de inegalitate considerați, deoarece cercetarea se concentrează în principal pe inegalitatea veniturilor având ca bază de calcul veniturile din salarii și nu abordează în mod cuprinzător inegalitatea averii, care include și activele financiare. De asemenea, această analiză este restrânsă la o perspectivă macroeconomică cantitativă, predominant datorită disponibilității datelor.

Direcțiile viitoare de cercetare ar putea fi extinse prin considerarea unor măsuri mai complexe și actuale ale inegalității (cum ar fi inegalitatea averilor, a emisiilor de carbon sau de gen), a unor date calitative și analize la nivel microeconomic pentru a valida și îmbunătăți rezultatele noastre. În plus, explorarea rolului progresului tehnologic, al digitalizării și al politicilor climatice în modelarea inegalității ar putea oferi noi perspective de analiză.

SELECTIE REFERINTE

1. Abrigo M., and Love, I. 2016. "Estimation of Panel Vector Autoregression in Stata". *Stata Journal* 16(3):778-804. doi: 10.1177/1536867X1601600314
2. Acemoglu, D., Johnson, S. and Robinson, J. A. 2001. "The colonial origins of comparative development: An empirical investigation". *American Economic Review* 91(5): 1369-1401. doi: 10.1257/aer.91.5.1369
3. Acemoglu, D., and Robinson, J.. 2013. *Why nations fail: The origins of power, prosperity and poverty*. 1st ed. New York: Crown Publishing Group. doi: 10.1111/dpr.12048
4. Albanesi, S. 2006. "Inflation and inequality". *Journal of Monetary Economics* 54(4):1088-1114. doi: 10.1016/j.jmoneco.2006.02.009
5. Alesina, A., Perotti, R. 1996. "Income distribution, political instability and investment". *European Economic Review* 40 (6):1203-1228. doi: 10.1016/0014-2921(95)00030-5
6. Andrews, D.W. and Lu, B. 2001. "Consistent model and moment selection procedures for GMM estimation with application to dynamic panel data models". *Journal of Economics* 101(1):123-164. doi: 10.1016/S0304-4076(00)00077-4
7. Arellano, M., and Bond, S. 1991. "Some Tests of Specification for Panel Data: Monte Carlo Evidence and an Application to Employment Equations." *Review of Economic Studies* 58 (2): 277-297. doi: 10.2307/2297968
8. Atems, B., and Jones, J. 2015. "Income inequality and economic growth: a panel VAR approach". *Empirical Economics* 48: 1541-1561. doi: 10.1007/s00181-014-0841-7
9. Baltagi, B. H. 2021. *Econometric Analysis of Panel Data*. 6th ed. Springer. Accessed 26 June 2021. <https://link.springer.com/content/pdf/bfm:978-3-030-53953-5/1.pdf>

10. Baltagi, B. H., and Pesaran M. H. 2007. "Heterogeneity and Cross Section Dependence in Panel Data Models: Theory and Applications: Introduction". *Journal of Applied Econometrics* 22(2):229-232. Accessed 31 October 2024. <https://www.jstor.org/stable/25146515>
11. Barro, R. 2000. "Inequality and growth in a panel of countries." *Journal of Economic Growth* 5 (1): 5-32. doi: 10.1023/A:1009850119329
12. Berg, A., Ostry, J. D., Tsangarides, C. G. and Yakhshilikov, Y. 2018. "Redistribution, inequality and growth: new evidence". *Journal of Economic Growth* 23 (3): 259-305. doi: 10.1007/s10887-017-9150-2
13. Bernard, J.-T., Chu, B., Khalaf, L. and Voia, M. 2019. "Non-Standard Confidence Sets for Ratios and Tipping Points with Applications to Dynamic Panel Data". *Annals of Economics and Statistics* 134: 79-108. doi: 10.15609/annaeconstat2009.134.0079
14. Bourguignon, F. 2004. "*The Poverty-growth-inequality triangle*". New Delhi: Indian Council for Research on International Economic Relations. Accessed 12 June 2023. <https://EconPapers.repec.org/RePEc:ind:icrier:125>
15. Breitung, J., and Das, S. 2005. "Panel unit root tests under cross-sectional dependence." *Statistica Neerlandica* 59 (4): 414-433. doi: 10.1111/j.1467-9574.2005.00299.x
16. Breunig R., Majeed O. 2020. "Inequality, poverty, and economic growth". *International Economics* 161:83-99. doi: 10.1016/j.inteco.2019.11.005
17. Brueckner, M., and Lederman, D. 2018. "Inequality and economic growth: the role of the initial income." *Journal of Economic Growth* 23 (3): 341-366. doi: 10.1007/s10887-018-9156-4
18. Brzezinski, M. 2017. "Income inequality and the Great Recession in Central and Eastern Europe." *Economic Systems* 42 (2): 219-247. doi: 10.1016/j.ecosys.2017.07.003

19. Chen, B.-L. 2003. "An inverted-U relationship between inequality and long-run growth." *Economics Letters* 78 (2): 205-212. doi: 10.1016/S0165-1765(02)00221-5
20. Cingano, F. 2014. "*Trends in Income Inequality and its Impact on Economic Growth*". OECD Social, Employment and Migration Working Papers, December 2014. OECD Publishing. doi: 10.1787/1815199X
21. Coibion O., Gorodnichenko Y., and Weber M. 2019. "*Monetary Policy Communications and their Effects on Household Inflation Expectations*". University of Chicago: Becker Friedman Institute for Economics. doi: 10.2139/ssrn.3315749
22. Dahan, M., and Tsiddon, D. 1998. "Demographic Transition, Income Distribution, and Economic Growth." *Journal of Economic Growth* 3(1): 29-52. doi: 10.1023/A:1009769930916
23. Darvas, Z. 2019. "Why is it so hard to reach the EU's poverty target?" *Social Indicators Research* 141 (3): 1081-1105. doi: 10.1007/s11205-018-1872-9
24. Dávila-Fernández, M. J., and Punzo, L. F. 2021. "The Kuznets Curve of the Rich." *Economic Systems* 45 (4) 100910. doi: 10.1016/j.ecosys.2021.100910
25. De Dominicis, L. 2014. "Inequality and growth in European regions: Towards a place-based approach". *Spatial Economic Analysis*, 9(2):120-141. doi: 10.1080/17421772.2014.891157
26. Edward, P., and Sumner, A. 2018. "Global poverty and inequality: are the revised estimates open to an alternative interpretation?" *Third World Quarterly* 39 (3): 487-509. doi: 10.1080/01436597.2017.1401461
27. Engle, R., and Granger, C. 1987. "Co-integration and Error Correction: Representation, Estimation and Testing." *Econometrica* 55 (2): 251-276. doi: 10.2307/1913236
28. Fedorov, L. 2002. "Regional Inequality and Regional Polarization in Russia, 1990-99". *World Development* 30(3):43-56. doi: 10.1016/S0305-750X(01)00124-3

29. Forbes, K. J. 2000. "A reassessment of the relationship between inequality and growth". *American Economic Review* 90(4):869-887. doi: 10.1257/aer.90.4.869
30. Galor, O., and Zeira, J. 1993. "Income distribution and macroeconomics." *Review of Economic Studies* 60 (1): 35-52. doi: 10.2307/2297811
31. Galor, O., and Moav, O. 2004. "From physical to human capital accumulation: inequality and the process of development." *Review of Economic Studies* 71 (4): 1001-1026. doi: /10.1111/0034-6527.00312
32. Granger, C. W. J. 1988. "Causality, cointegration, and control." *Journal of Economic Dynamics and Control* 12 (2-3): 551-559. doi: 10.1016/0165-1889(88)90055-3
33. Grundler, K., and Scheuermeyer, P. 2018. "Growth effects of inequality and redistribution: what are the transmission channels?". *Journal of Macroeconomics* 55(C):293-313. doi: 10.1016/j.jmacro.2017.12.001
34. Halter, D., Oechslin, M., and Zweimüller, J. 2014. "Inequality and growth: the neglected time dimension". *Journal of Economic Growth* 19(1):81-1044. doi: 10.1007/s10887-013-9099-8
35. Josifidis, K., Supic, N. and Glavaski, O. 2018. "Institutional Changes and Income Inequality: Some Aspects of Economic Change and Evolution of Values in CEE Countries." *Eastern European Economics* 56 (6): 522-540. doi: 10.1080/00128775.2018.1487265
36. Kuznets, S. 1955. "Economic growth and income inequality." *American Economic Review* 45(1):1-28. Accessed 17 July 2021. <https://www.jstor.org/stable/1811581>
37. Lazăr, D., and Litan, C. M. 2024. "Inequality, growth, and structural transformation: new evidence from a post-communist economy". *Comparative Economic Studies* 66(2): 236-260. doi: 10.1057/s41294-023-00214-w

38. Michálek A., and Výboštok, J. 2019. "Economic Growth, Inequality and Poverty in the EU". *Social Indicators Research* 141:611-630. doi: 10.1007/s11205-018-1858-7
39. Neef, T., and Sodano, A. 2022. "2022 DINA Regional Update for Europe". World Inequality Lab Technical Note No. 2/2022. World Inequality Database. Accessed 12 May 2023. <https://wid.world/document/2022-dina-regional-update-for-europe-world-inequality-lab-technical-note-2022-02/>
40. Perotti, R. 1996. "Growth, income distribution and democracy: what the data say." *Journal of Economic Growth* 1 (2): 149-187. doi: 10.1007/BF00138861
41. Persson, T., and Tabellini, G. 1994. "Is Inequality Harmful for Growth?." *American Economic Review* 84 (3): 600-621. Accessed 10 March 2021. <https://www.jstor.org/stable/2118070>
42. Pesaran, M.H., Shin, Y. and Smith, R. P. 1999. "Pooled Mean Group Estimation of Dynamic Heterogeneous Panels." *Journal of the American Statistical Association* 94(446):621-634. doi: 10.2307/2670182
43. Pesaran, M.H., Shin, Y., and Smith, R.P. 2001. "Bounds testing approaches to the analysis of level relationships". *Journal of Applied Econometrics* 16(3): 289-326. doi: 10.1080/01621459.1999.10474156
44. Pesaran, M.H. 2004. "General Diagnostic Tests for Cross Section Dependence in Panels". Cambridge Working Papers in Economics no. 0435, UK: University of Cambridge. doi: 10.17863/CAM.5113
45. Ravallion, M. 2001. "Growth, inequality and poverty: looking beyond averages." *World Development* 29 (11): 1803-1815. doi: 10.1016/S0305-750X(01)00072-9
46. Solow, R. M. 1956. "A Contribution to the Theory of Economic Growth". *The Quarterly Journal of Economics* 70(1):65-94. Accessed 12 October 2024. <https://www.jstor.org/stable/1884513>

47. Stiglitz, J. E. 2013. *"The Price of Inequality: How Today's Divided Society Endangers Our Future"*. New York: W. W. Norton Publishing
48. Svirydzenka, K., 2016. *"Introducing a New Broad-based Index of Financial Development"*. IMF Publishing. Accessed 18 August 2023. <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2016/12/31/Introducing-a-New-Broad-based-Index-of-Financial-Development-43621>
49. Todaro, M., and Smith, S. 2015. *Economic Development*. 12th ed. UK: Pearson. Accessed 25 March 2021. <https://www.pearson.com/en-us/subject-catalog/p/economic-development/P2000000006431/9780137614813>
50. Westerlund, J. 2007. "Testing for Error Correction in Panel Data." *Oxford Bulletin of Economics and Statistics* 69 (6): 709-748. doi: 10.1111/j.1468-0084.2007.00477.x